

WERKINGSVERSLAG

2003

INHOUD

INHOUD	2
VOORWOORD	3
1. PROJECT DETENTIE	4
1.1 INLEIDING	4
1.2 FATIK, TIJDSCHRIFT VOOR STRAFBELEID EN GEVANGENISWEZEN	4
1.3 CAMPAGNE 'DETENTIE EN ARMOEDE' VAN WELZIJNSZORG	5
1.4 NETWERK SAMENLEVING EN DETENTIE	6
1.5 DIENSTVERLENING AAN GEDETINEERDEN	6
1.6 BELEIDSBEÏNVLOEDING EN SENSIBILISERING	7
1.7 VARIA	8
2. PROJECT POLITIE EN JUSTITIE	9
2.1 INLEIDING	9
2.2 INFORMATIEVERGARING	9
2.3 BELEIDSBEÏNVLOEDING, SENSIBILISERING, DIENSTVERLENING	10
2.4 ONDERZOEK INTERCULTURELE COMMUNICATIE IN RECHTBANKEN.	10
2.5 GERECHTELIJKE ACTIES	11
3. PROFILERING EN SENSIBILISATIE	12
3.1 INLEIDING	12
3.2 TIJDSCHRIFT VOOR MENSENRECHTEN	12
3.3 UITREIKING VAN DE PRIJS VAN DE MENSENRECHTEN	13
3.4 WEBSITE	13
3.5 DOCUMENTATIECENTRUM	14
3.6 EVENEMENTEN	14
3.7 SAMENWERKING EN LIDMAATSCHAPPEN	14
4. INTERNE ORGANISATIE	15
4.1 INLEIDING	15
4.2 PLANNINGSTEAM	15
4.3 BEZINNINGSDAG	15
4.4 FINANCIËLE EVOLUTIES	16
4.5 BESTUURSORGANEN	16
4.6 INFRASTRUCTUUR	17
4.7 MEDEWERKERS	17

Voorwoord

“2002 was een bewogen jaar voor de Liga voor Mensenrechten: gewijzigde personeelsstatuten, acute financiële problemen, structurele problemen, onzekere subsidiëtoekomst... De Liga bleek zich in een hutje van stro te bevinden op uiterst drassig terrein. Het water stond ons al jaren spreekwoordelijk tot de lippen, maar ditmaal leek de Liga te verzuipen. En toch wist de Liga overeind te blijven en zonder te veel kleerscheuren 2002 door te komen.”

Dit schreven we begin 2003. Intussen, één jaar verder, kunnen we terugblikken op de afwerking van de fundamente van een verbeterde Liga, of althans de plannen ervoor. Hiermee is meteen de toon gezet voor de werking in 2003: het grootste deel van de aandacht ging dit jaar naar de interne organisatie. De voorbereidingen werden getroffen voor de allereerste vijfjarenplannen van de Liga: het allereerste beleidsplan, het allereerste personeelsplan, het allereerste financieel plan, en tenslotte de allereerste planning omtrent kwaliteitszorg. *De Grote Sprong Vooruit ...*

2003 was ook het jaar waarin de Liga haar afdruk achterliet op het terrein waar ze meestal een thuismatch speelt, het gevangeniswezen; haar beleidswerk, de campagne van Welzijnszorg, Fatik én een winnaar van de Prijs van de Mensenrechten uit de penitentiaire wereld droegen hiertoe bij.

De Liga voor Mensenrechten staat nu voor wat de eigen organisatie betreft op een kruispunt: ze kan voortdoen zoals ze het al jaren doet met een organisatiecultuur die haar wel veel flexibiliteit, maar weinig groei en beperkte houvast toestaat; of ze kan een andere richting inslaan, die van de taakgerichtheid en de empowermentcultuur. De toekomst, en de subsidiërende overheid, zullen uitwijzen wat het wordt.

1. Project Detentie

1.1 Inleiding

Reeds jarenlang is de Liga voor Mensenrechten vanuit de niet-gouvernementele wereld *marktleider* op het terrein van de verdediging van de rechten van gedetineerden en geïnterneerden. De Liga heeft doorheen de jaren een uitstekende kennis vergaard en een uitgebreid netwerk van experts opgebouwd. De Liga publiceert een gerenommeerd vaktijdschrift omtrent strafbeleid en gevangeniswezen, *Fatik*. Daarnaast kunnen sinds jaar en dag gedetineerden bij de Liga terecht met hun klachten over detentievoorwaarden, met hun vragen en verzoeken voor informatie. Bovendien vervult de Liga een *waakhond*functie aangaande minimale detentievoorwaarden, menswaardige behandeling en andere aspecten m.b.t. detentie.

Het is dus maar normaal dat de Liga ook in 2003 een groot deel van haar activiteiten gewijd heeft aan haar werking omtrent detentie.

Meer zelfs, 2003 stond grotendeels in het teken van het gevangeniswezen.

1.2 *Fatik*, tijdschrift voor strafbeleid en gevangeniswezen

Eind 2002 werd een overeenkomst afgesloten met uitgeverij Politeia om de publicatie en verspreiding van *Fatik* te verzorgen. Deze samenwerking ging van start in 2003.

De onafhankelijke redactie van *Fatik* kreeg een volwaardige hoofdredactie, met name prof. Kristel Beyens en prof. Greet Smaers, die –samen met Ralf Bas– reeds meer dan tien jaar de redactie dynamiseren. Ook kreeg *Fatik* er een rechtspraakcorrespondent bij. Bovendien vierde *Fatik* dit jaar haar twintigste verjaardag en het honderdste nummer van het tijdschrift.

Fatik bleef de evoluties op vlak van gevangeniswezen en penologie op de voet volgen. Er werd o.m. aandacht besteed aan de gevangenisoverbevolking, het quota-ontwerp, de voorwaardelijke invrijheidstelling, de religieuze en morele bijstand aan gevangenen, het straf- en penitentiair beleid in het regeerakkoord, het elektronisch toezicht, het antwoord van België op het rapport van CPT, de aanbevelingen van de Commissie Holsters, de penitentiaire ontwikkelingen van de afgelopen tien jaren....

Ondanks haar reeds stevige reputatie, slaagde *Fatik* erin haar naam nog te versterken en te wedijveren met gelijkaardige professionele tijdschriften.

Zowel het begin van de samenwerking met Politeia als het honderdste nummer van Fatik werden via persberichten aangekondigd en vonden weerklank in de media. Op de studiedag “De Commissie Holsters buitenspel?” werd er een proefnummer van Fatik en promotiemateriaal aan alle deelnemers bezorgd.

Het belang en de kwaliteit van het tijdschrift voor strafbeleid en gevangeniswezen staan al jaren als een paal boven water. Inhoudelijk laat Fatik niets te wensen over. Vooral het feit dat Fatik relatief snel kan inpikken op actuele ontwikkelingen en een goed overzicht biedt, wordt in de sector ten zeerste gewaardeerd. Het staat eveneens buiten kijf dat de samenwerking met Politeia een meerwaarde biedt aan het tijdschrift én aan de Liga. Zorgwekkender is echter het kostenplaatje verbonden aan de verplichte minimale afname: het aantal leden en abonnees is in 2003 niet gedaald ondanks de forse prijsstijging, maar is ook niet spectaculair gestegen. Voorlopig kan de Liga maar 65% (waarvan 55% betalend) van de verplichte afname verantwoorden. Een stijging van het aantal betalende abonnees is dan ook noodzakelijk. Er werd besloten om pogingen te ondernemen om deze stijging te bewerkstelligen (tot 75% betalende afname), en ten laatste begin 2006 de samenwerking met Politeia te evalueren en indien nodig te herzien.

1.3 Campagne ‘Detentie en Armoede’ van Welzijnszorg

De Liga werd door Welzijnszorg gevraagd deel te nemen aan deze campagne als campagnepartner. Motivatie van Welzijnszorg was met name de reputatie en expertise van de Liga omtrent het gevangeniswezen en haar politieke werk.

De Liga nam deel aan de voorbereidingen voor de campagne, en leverde haar bijdrage aan het inhoudelijk dossier. Zij ondersteunde tevens de politieke acties. Daarnaast nam de Liga deel aan een aantal regionale activiteiten en debatten in het kader van de campagne, waarbij men op de gesmaakte bijdragen van enkele bestuursvrijwilligers kon rekenen.

De politieke actie van de campagne sloot aan bij het beleidswerk van de Liga, en concentreerde zich op de basiswet gevangeniswezen en het Vlaams Strategisch Plan voor Hulp- en Dienstverlening aan gedetineerden.

Door de grote achterban van Welzijnszorg slaagde de Liga erin ook daar haar naam te laten doordringen, en een publiek dat niet rechtstreeks betrokken is met de problematiek aan te spreken.

Alleen al de vraag vanwege Welzijnszorg om aan de campagne deel te nemen kan beschouwd worden als een erkenning van de werking en positionering van de Liga op het terrein van het gevangeniswezen.

Daarnaast kon de Liga heel wat lessen trekken uit het campagnematig werken van Welzijnszorg, kon zij haar contactennetwerk uitbreiden en verstevigen, kon zij op een grote betrokkenheid van een aantal (bestuurs)vrijwilligers rekenen, kon zij haar eigen standpunten uitdragen, haar naambekendheid en reputatie verruimen en haar bereik spectaculair vergroten.

Een grondige evaluatie van de campagne kan gebeuren in 2004 wanneer de campagne afgesloten wordt.

1.4 Netwerk Samenleving en Detentie

In 2002 werd het Netwerk Samenleving en Detentie opgestart. Dit netwerk verenigt organisaties, instellingen en betrokken individuen rond het voorstel van 'basiswet gevangeniswezen en rechtspositie van gedetineerden'. Doelstelling is het maatschappelijk draagvlak voor invoering van deze basiswet te vergroten, en de effectieve invoering te verwezenlijken. De Liga is een actieve deelnemer in het Netwerk. De campagne van Welzijnszorg heeft ook aan het Netwerk een extra impuls gegeven. A.h.v. enkele persberichten en vrije tribunes bracht het Netwerk haar activiteiten en agenda onder de aandacht.

Einde 2003 werd er het idee geopperd om het netwerk onderdak te laten vinden bij de Liga. Dit voorstel wordt verder bekeken in 2004.

De meerwaarde voor de Liga van het Netwerk loopt parallel met die van de campagne van Welzijnszorg: uitbreiden en verstevigen van het contactennetwerk, meer slagkracht voor het politieke eisenpakket, een groter bereik...

1.5 Dienstverlening aan gedetineerden

De hulp- en dienstverlening die de Liga biedt aan gedetineerden in België werd in 2003 voortgezet.

Rapportering van bepaalde klachten aan het Europees Anti-foltercomité (CPT) bleek in 2003 niet nodig. De Liga attendeerde gevangenisdirecties op de verouderde gevangenisinfrastructuur (Hoogstraten) en op een al te streng bezoeksregime. Doorheen het

jaar beantwoordde zij heel wat vragen en klachten van gedetineerden omtrent hun voorwaardelijke invrijheidstelling, hun aanvraag tot overplaatsing, hun bezoekrechten en hun internering. Daarnaast kreeg de Liga een toenemend aantal verzoeken tot een persoonlijk bezoek in de gevangenis.

Het bieden van individuele hulpverlening aan gedetineerden behoort niet tot de prioriteiten van de werking. Het wordt niet zinvol geacht parallel met andere diensten die hulpverlening aanbieden –en dat meestal ook nog beter doen - te werken.

Deze vorm van communicatie met gedetineerden is voornamelijk van belang voor de Liga om haar voeling met de rechtstreeks betrokkenen niet te verliezen en om klachten aangaande detentievoorwaarden te registreren.

1.6 Beleidsbeïnvloeding en sensibilisering

N.a.v. de aanloop tot de verkiezingen en het regeerakkoord, liet de Liga geregeld haar stem horen. Zij stelde een memorandum op aangaande het straf- en detentiebeleid dat aan politici en pers bezorgd werd.

De visie van de Liga aangaande de krachtlijnen voor een nieuw detentiebeleid werd als opiniestuk gepubliceerd in De Standaard op 12 juni.

In de loop van september verstuurde de Liga twee persberichten aangaande het penitentiair beleid: n.a.v. het overlijden van twee gedetineerden in Andenne, stelde de Liga het kortzichtige gevangenisbeleid aan de kaak; n.a.v. uitspraken van minister Onkelinx in de kamercommissie justitie, benadrukte de Liga nogmaals de krachtlijnen die zij in het penitentiaire beleid wil terugvinden.

In december verspreidde de Liga een persbericht omtrent het problematische nieuwe veiligheidskorps dat o.m. instaat voor de overbrenging van gedetineerden.

De standpunten en persberichten van de Liga en relevante documenten of links zijn terug te vinden op de website.

Heel wat studenten vonden hun weg naar de sectie gevangeniswezen in het documentatiecentrum van de Liga.

Impact van de verscheidene acties is voorlopig moeilijk te meten. Enkele van de persberichten kregen weerklank in de media of in publicaties. We rekenen erop dat de Liga erin geslaagd is de nieuwe minister van justitie er attent op te maken dat de Liga niet mag ontbreken op de ruime bevraging van de sector die de minister gepland heeft voor 2004.

1.7 Varia

Op vraag van Vlaamse welzijnswerkers die wekenlang werden buitengesloten n.a.v. een vakbondsactie in de Antwerpse gevangenis, ondersteunde de Liga een actie van de welzijnswerkers en ondernam zij een poging te bemiddelen in de kwestie.

Op 5 juni organiseerde de Liga een overleg met betrokkenen uit de penitentiaire sector en de academische wereld, waarbij de opportuniteit van een overdracht van een aantal federale bevoegdheden van Justitie naar de gemeenschappen besproken werd.

Een vertegenwoordiger van de Liga werd aangezocht om deel uit te maken van de stichtingsvergadering van De Rode Antraciet, de nieuwe instelling voor vormingswerk in de penitentiaire sector.

Binnen de raad van bestuur werd er herhaaldelijk discussie gevoerd omtrent de erbarmelijke toestand van de geïnterneerden in België en de nood aan dringende acties. Beloftevolle initiatieven, waaronder een ruim netwerk dat actief kan zijn omtrent de interneringsproblematiek, kwamen ter sprake op het einde van het jaar. Wordt ongetwijfeld vervolgd in 2004.

Tot slot stond ook de uitreiking van de Prijs van de Mensenrechten in het teken van het project 'detentie' maar daarover verder meer.

2. Project Politie en Justitie

2.1 Inleiding

Op vlak van toezien op de waarborgen voor de rechten van verdediging, recht op actie, recht op vrijwaring van arbitraire arrestatie, correcte behandeling door politie en justitie, de bescherming van de persoonlijke levenssfeer... vervult de Liga voor Mensenrechten een unieke rol in Vlaanderen. Ook hier is haar waakhondfunctie niet te onderschatten. De Liga onderzoekt en informeert, klaagt aan en sensibiliseert. Bovendien heeft de Liga voor een eerste maal een brug geslagen tussen academische interdisciplinariteit, middenveld en overheid in een onderzoek naar interculturele communicatie in rechtbanken.

2.2 Informatievergaring

De Europese en Belgische regelgeving aangaande terrorismebestrijding, bijzondere opsporingsmethoden, Europese samenwerking enz. werden verder in kaart gebracht. Het verslagboek van het colloquium "Wordt de Europese 'ruimte van vrijheid, veiligheid en rechtvaardigheid' een politiestaat?" dat in november 2002 plaatsvond, werd afgewerkt en verspreid.

Met name de bliksemsnelle parlementaire behandeling van de implementatieontwerpen aangaande terroristische misdrijven en het Europees arrestatiebevel, kregen uitvoerige aandacht. In december werd er een opiniestuk in dit verband opgesteld dat begin 2004 gepubliceerd werd.

Aangaande 'overlast' werd een en ander in kaart gebracht ter voorbereiding van de campagne 2004 over dit thema.

Het bestrijden en criminaliseren van een aantal maatschappelijke fenomenen hebben ongetwijfeld hun weerslag op een aantal –al dan niet- geviseerde doelgroepen. De term 'overlast' kreeg een onmiskenbare politieke beladenheid en valt dan ook herhaaldelijk in het regeerakkoord van de regering Verhofstadt II. Drie steden hebben intussen een *overlasttaks* ingevoerd, Antwerpen heeft lange tijd een *overlastmanager* gehad. Ook uit de pers is het thema niet meer weg te branden.

Wat precies verstaan moet worden onder 'overlast' is niet erg duidelijk. Bestrijding van een zo vaag geformuleerd probleem doet heel wat vragen rijzen. De vrees voor willekeur leeft.

Een maatregel als de overlasttaks zet de deur wagenwijd open voor afrekeningen van politie met personen die zij als “storend” ervaren.

In december werd er in Gent en in Antwerpen een rondetafelgesprek omtrent overlast georganiseerd, waarbij het woord gegeven werd aan stadsbestuur, politiediensten, buurtwerking en belangenverenigingen. Deze campagne wordt vervolgd in 2004.

Volgende kwesties werden binnen het bestuur behandeld:

de VN-lijst van terroristische organisaties en impact op individuele betrokkenen; de Moslimexecutieve versus de staatsveiligheid; de strafrechtelijke vervolging van leden van het Collectief tegen Uitwijzingen.

2.3 Beleidsbeïnvloeding, sensibilisering, dienstverlening

N.a.v. een aantal actuele ontwikkelingen werd het standpunt van de Liga kenbaar gemaakt. Dit gebeurde aangaande de voorziene bestuurlijke aanhouding van ‘opdringerige bedelaars’ door de Gentse politie in een persbericht verspreid op 26 mei, waarin de Liga haar bekommernis over deze praktijk uitdrukte, en dat tevens weerklank vond in de pers. De strafrechtelijke vervolging van Eric Goeman, woordvoerder van Attac Vlaanderen, die zich moest verantwoorden voor de politierechtbank n.a.v. het organiseren van een vreedzame wake ter ondersteuning van het Lappersfortbos, was het onderwerp van een persbericht verspreid op 23 september. De Liga vond dit een overdreven inperking van het recht op actievoeren.

De bijkomende voorwaarden gesteld bij het toekennen van stemrecht aan vreemdelingen werden aangeklaagd in het persbericht van 14 november.

Er werden twee persconferenties gehouden i.s.m. de Ligue des Droits de l’Homme aangaande gerechtelijke procedures omtrent de ‘Everbergwet’ (25 april) en omtrent de bijzondere opsporingsmethodes (28 november).

Het publiek kon ook dit jaar bij de Liga terecht voor informatie of doorverwijzing naar gespecialiseerde instanties.

2.4 Onderzoek interculturele communicatie in rechtbanken.

Het onderzoek naar interculturele communicatie in rechtbanken, dat de Liga liet uitvoeren door UA, UGent en VUB, met name door onderzoeker Dr. Sigurd D’hondt onder begeleiding

van promotoren Prof. Dr. M. Meeuwis (UG), Prof. Dr.J. Verschuere (UA), Prof. Dr. J. Blommaert (UGent) en Prof. Dr. K. Beyens (VUB), in opdracht van de minister van Justitie, werd afgerond in 2003. Het eindrapport wacht nog op vrijgave en publicatie in 2004.

Het interdisciplinaire karakter van dit onderzoek, alsook de onderzoeksmethodologie die gebruikt werd in de rechtbank, maakt dit onderzoek, dat er trouwens kwam op initiatief van de Liga, vrij uitzonderlijk. De in het eindrapport geformuleerde aanbevelingen verdienen verdere aandacht in 2004, en ook de rol die de Liga kan spelen bij de valorisering van de onderzoeksresultaten kan volgend jaar verder onderzocht worden.

Bovendien heeft de Liga met dit onderzoek op een heel andere wijze vorm en betekenis gegeven aan haar beleidsbeïnvloedend werk.

2.5 Gerechtelijke acties

Proces 3 Vlaams Blok-vzw's

In februari was er de uitspraak in beroep in het proces wegens inbreuken op de racismewet tegen drie vzw's die aanleunen bij het Vlaams Blok. Het arrest in beroep bleek nog krasser dan het vonnis in eerste aanleg. De Liga besloot de zaak verder te zetten voor het Hof van Cassatie. In november verwees Cassatie de zaak naar het Hof van Beroep te Gent voor een beoordeling ten gronde.

Zowel de beslissing om voor het Hof van Cassatie verder te gaan als het oordeel van Cassatie werden via een persbericht bekend gemaakt.

Het is evident dat dit proces op heel wat belangstelling van de verscheidene media kon en kan rekenen.

Everbergwet

Een verzoek tot nietigverklaring van de 'Everbergwet', ingediend bij het Arbitragehof in 2002, werd afgewezen. Deze uitspraak werd geduid op een persconferentie op 25 april 2003 die samen met de Ligue des Droits de l' Homme georganiseerd werd.

Bijzondere opsporingsmethoden

Samen met de Ligue des Droits de l' Homme werd er in juli voor de Raad van State om de opheffing verzocht van twee uitvoeringsbesluiten van de wet op de bijzondere opsporingsmethoden. Dit verzoek werd afgewezen. Vervolgens werd er in november een verzoek tot nietigverklaring van de wet op de BOM ingeleid voor het Arbitragehof. Deze procedure werd toegelicht tijdens een gezamenlijke persconferentie op 28 november.

3. Profilering en sensibilisatie

3.1 Inleiding

De Liga voor Mensenrechten heeft een uitstekende reputatie, een traditie die honderd jaar teruggaat, en doelstellingen die veel mensen bewegen. Bedoeling was en is de Liga te profileren als de mensenrechtenbeweging die ze is, het draagvlak en de achterban van de beweging te vergroten, en op een effectievere wijze te communiceren.

Zonder een verhoging van de output en, bovenal, zonder een versterking van de organisatie, zijn profilerings- of positioneringsinitiatieven echter gedoemd. Hieronder geven we de profileringsactiviteiten van 2003 weer, daarna volgen de initiatieven om de organisatie te versterken en de capaciteit te verhogen.

3.2 Tijdschrift voor Mensenrechten

Net als voor Fatik, werd er gestart met de uitgave van het Tijdschrift voor Mensenrechten (TvMR) door uitgeverij Politeia. Ook hier werd de samenwerking via de pers bekend gemaakt.

In tegenstelling tot Fatik echter, kan het TvMR nog niet bogen op een jarenlange traditie. TvMR is momenteel een niche in de tijdschriftenwereld aan het bewerkstelligen. Onder leiding van hoofdredactrice Eva Brems en met een onafhankelijke en toegewijde redactie werd er in het tijdschrift aandacht geschonken aan de heropening van strafzaken, het homohuwelijk, het Vlaams Blok-arrest in beroep, de genocidewet, de grondrechten in ontwerp-verdrag van EU, vluchtelingen, euthanasie, de voorlopige maatregelen bij Europees mensenrechtenhof...

Het tijdschrift is een belangrijk instrument in het verspreiden van wetenschappelijk onderbouwde informatie over actuele ontwikkelingen op vlak van mensenrechten. Tegelijk draagt het bij tot het profiel van de Liga als degelijke mensenrechtenvereniging.

Voor TvMR kunnen voor wat het kostenplaatje betreft dezelfde bemerkingen als bij Fatik gemaakt worden.

3.3 Uitreiking van de Prijs van de Mensenrechten

Op 14 december ontving Willy Derveaux de Prijs van de Mensenrechten uit handen van Vlaams minister Renaat Landuyt tijdens een feestelijke receptie in het Penitentiair Complex te Brugge.

Willy Derveaux heeft er als gevangenisbewaarder een aantal markante prestaties opzitten, waaronder zijn rol in de oprichting van Oikoten en het Penitentiair Centrum voor Basisopleiding. Doorheen zijn carrière bleef hij de menselijke aanpak gestalte geven, de individuele benadering van de concrete menselijke nood die steeds zwaarder woog dan de reglementaire aanpak.

Met de toekenning van de Prijs van de mensenrechten aan Derveaux had de Liga voor Mensenrechten tevens de bedoeling het Belgisch penitentiair deficit op het vlak van de benadering van kwalitatief eerstelijnswork in de gevangenissen aan te kaarten, en de volgehouden stille inzet te belonen, het basisengagement voor de opgesloten mens te waarderen en te ijveren voor een humanere detentie.

De prijsuitreiking was een voltreffer: de pers besteedde uitgebreid aandacht aan de prijswinnaar en aan het evenement, en Derveaux kon rekenen op aanwezigheid en waardering van de hoogste vertegenwoordigers van de penitentiaire administratie, en van zijn collega's en andere veldwerkers.

3.4 Website

Het internetbedrijfje dat de webstek van de Liga onderhield, werd in 2003 opgedoekt. Bij deze was de Liga haar gratis en vakkundige dienstverlening kwijt. Er werd een vrijwilliger aangezocht om de site verder te onderhouden. Om praktische redenen wordt begin 2004 een systeem geïnstalleerd dat aanpassingen en updaten van de site op eenvoudige wijze door eigen medewerkers toestaat. Intussen werden en worden wijzigingen nog even item per item via de vrijwilliger doorgevoerd.

Geheel onverwachts werd de webstek van de Liga door Clickx Magazine genomineerd als één van de 100 beste professionele websites van 2003. Gezien de concurrentie van monstersites als Google, MSN of Humo was de prestatie van de Liga, een tachtigste plaats in de selecties, helemaal niet onverdienstelijk.

De website werd intern voorlopig erkend als een belangrijk, effectief en goedkoop communicatiemiddel dat aanpassing en uitbouw verdient.

3.5 Documentatiecentrum

Het in 2002 vernieuwde documentatiecentrum werd bij gebrek aan middelen nauwelijks verder uitgebreid. Het werd enkel aangevuld met recensiewerken, verslagen en rapporten, kortom voornamelijk met publicaties die gratis bezorgd worden. Er kwam o.m. een abonnement op Panopticon bij wegens deelname aan de deelredactie mensenrechten, en enkele werken omtrent integrale kwaliteitszorg werden aangekocht.

Bezoekers beperken zich veelal tot weliswaar talrijke studenten die in het kader van een bepaalde bibliografische taak enkele werken komen opzoeken, of occasionele thesisstudenten.

Er werd beslist in de toekomst het documentatiecentrum niet verder uit te bouwen voor het publiek, maar hoofdzakelijk voor intern gebruik het te handhaven en aan te vullen.

3.6 Evenementen

Samen met het Overlegcentrum voor Integratie van Vluchtelingen OCIV en Attac Vlaanderen organiseerde de Liga in oktober een aantal premières van de film 'In this World', waarbij tevens wat promotiemateriaal van de Liga werd verspreid.

Einde 2003 werden de voorbereidingen getroffen voor een benefietconcert dat begin 2004 plaatsvond.

3.7 Samenwerking en lidmaatschappen

De traditionele samenwerkingsverbanden met de Ligue des Droits de l'Homme bleven bestaan, hoewel ze zich dit jaar vooral op het vlak van gerechtelijke acties bevonden.

De Liga bleef lid van de Fédération Internationale des Droits de l'Homme (FIDH), de Federatie voor Volksontwikkelingswerk (FOV), de Federatie van Werkgevers van Sociaal-Cultureel Werk (FWSCW) en het Vlaams Studie- en Documentatiecentrum voor Vzw's.

De Liga maakt tevens deel uit van het Forum Asiel en Migratie en de Kinderrechtcoalitie. Deelname aan het Netwerk Samenleving en Detentie en aan de campagne van Welzijnszorg werden hoger reeds beschreven.

In februari nam de Liga deel aan een overleg met het Comité P.

De Liga onderschreef verscheidene platformteksten, petitieën en acties, en nam deel aan de Gentse alternatieve boekenbeurs.

4. Interne organisatie

4.1 Inleiding

2003 was een bewogen jaar voor wat betreft de interne organisatie. Een reeks structurele gebreken werden blootgelegd, de noodzaak aan langetermijnplanning werd acuut o.m. in het kader van het nieuwe decreet op het sociaal-cultureel werk, een reeks crisissen volgden elkaar einde 2002 en begin 2003 op... Grondige bezinning was nodig, en dringend. Het uitdenken en uitwerken van de toekomstplannen nam een stevige brok uit de tijdsbesteding dit jaar.

4.2 Planningsteam

In het begin van het jaar werd een planningsteam opgericht met de bedoeling om een beleidsplan uit te werken. Zo'n plan voor de beleidsperiode 2005-2009 bleek nodig om in aanmerking te komen voor een erkenning als beweging onder het nieuwe decreet op het sociaal-cultureel werk en om werkingssubsidies te (blijven) ontvangen vanwege de Vlaamse Gemeenschap. Het planningsteam nam de taak op zich om aan de hand van een reeks analyses van de organisatie en haar omgeving voorstellen te doen van beleidsopties en doelstellingen voor de komende jaren.

Het team vergaderde regelmatig doorheen het jaar, organiseerde de bezinningsdag waarover verder meer, stelde een organigram voor de vereniging op, en zocht de hulp van de FOV om een uiteenzetting te geven over de betekenis van het nieuwe decreet voor de Liga aan de Raad van Bestuur op 23 juni. Het team leverde in het najaar een beleidsplan, financieel plan, personeelsplan en een nota omtrent de toepassing van de principes van integrale kwaliteitszorg af. In de loop van 2004 zullen we vernemen of deze inspanningen het verhoopte resultaat zullen hebben opgeleverd.

4.3 Bezinningsdag

Op 1 maart verzamelden leden en sympathisanten zich rond de tafel voor een dagje brainstormen over de Liga. Conclusies van o.a. een sterkte/zwakteanalyse en een omgevingsanalyse werden voorgesteld en suggesties van beleidskeuzes werden besproken.

Er werd onder meer gekozen voor een beleidswerking met een thematische terreinafbakening.

De resultaten van de bezinningsdag werden aangewend bij het uitwerken van het beleidsplan.

4.4 Financiële evoluties

De ernstige financiële perikelen van 2002 bleken in 2003 grotendeels van de baan. De besparingen en bijkomende fondsen uit 2002 droegen hiertoe bij, alsook de verbeterde planning en de maandelijkse liquiditeitstoetsing. Met de verhoogde investering in de tijdschriften, werd er even voor een tekort gevreesd, maar die vrees bleek onterecht. De afrekeningen m.b.t. de loonsubsidies en de onderzoeksgelden leverden voorts meer op dan gepland.

Desondanks is het voor 2004 nog koffiedik kijken tot er zekerheid is omtrent de verdere subsidiëring.

4.5 Bestuursorganen

De Raad van Bestuur kwam maandelijks bijeen, het Dagelijks Bestuur vergaderde tweewekelijks. De Algemene Vergadering werd in 2003 drie maal samengeroepen.

Paul Pataer, zes jaar lang voorzitter en het gezicht van de Liga, stelde zijn mandaat ter beschikking in het najaar. Hij werd vanaf 1 januari 2004 opgevolgd door Jos Vander Velpen. Jan Veys stelde zich niet langer kandidaat als secretaris; hij werd opgevolgd door Hans Lammerant. Ook Piet De Pauw stelde zich niet langer kandidaat als penningmeester. Leden van het Dagelijks Bestuur waren vanaf het najaar Paul Pataer, Jos Vander Velpen, Hans Lammerant en Hans Claus.

2003 zag het afscheid van Els Bastiaens, jarenlang loyaal en actief lid van de Raad van Bestuur en voormalig penningmeester van de Liga, die in mei overleed.

Einde 2003 nam Jan Olsen, reeds veertig jaar lang actief in de Liga, ontslag uit de Raad van Bestuur.

Enkele nieuwe bestuurders werden in 2003 verkozen, met name Paul Buyck, Hans Claus, Evelyne Dhont, Lou Dierick, Henri Heimans, Peter Janssen, Serge Rooman, Frans Smeets en Dany Vandenbossche.

4.6 Infrastructuur

In 2003 werden er, net als voorgaande jaren, nauwelijks investeringen gedaan in nieuwe of bijkomende infrastructuur. Van het ACW ontving de Liga gratis een vijftal tweedehands PC's, en Sidmar stelde de Liga in staat om voor een prikke een krachtige tweedehands PC aan te kopen.

De huisvesting is voorlopig wat minder precair.

4.7 Medewerkers

Een stagiaire criminologie versterkte ook dit jaar tijdelijk het medewerkersteam en leverde nota's af m.b.t. overlast en m.b.t. Europese ontwikkelingen op vlak van terrorismebestrijding.

Er werden enkele vormingssessies en studiedagen door de medewerkers bijgewoond.

2003 zal het laatste jaar geweest zijn van de huidige ploeg vaste medewerkers:

Hendrik Sanctorum en Frans Geys ontvingen beiden opzeg van hun arbeidscontract, Bieke Machiels besloot te vertrekken, en Dorine De Brauwer zal in de loop van 2004 deeltijds gaan werken.

Een bijna geheel vernieuwde ploeg zal de fakkel overnemen en hopelijk net zo veel ruimte en ondersteuning krijgen als de vorige.